

Povinnost předcházet škodám a její projevy v jednotlivých právních odvětvích

Abstrakt:

Cílem mé diplomové práce je analyzovat povinnost předcházet škodám v kontextu českého právního řádu, prokázat, že prevence je nedílnou součástí systému soukromoprávní odpovědnosti a zkoumat zvláštní projevy této povinnosti mimo oblast soukromého práva, tj. v trestním a správním právu. Důvodem pro tuto práci je rostoucí význam prevence v moderním právním diskursu.

Diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol, každá z nich se zabývá odlišnými aspekty principu prevence a jeho vývoje.

První kapitola je úvodní a definuje fenomén prevence v soukromém právu. Je rozdělena do čtyř částí. První část stručně popisuje důraz, který na prevenci v oblasti soukromoprávní odpovědnosti klade ekonomická analýza práva. Druhá část analyzuje zásadu *neminem laedere* a jeho význam pro zásadu prevence. Třetí část na základě předchozích dvou částí definuje povinnost předcházet škodám v soukromém právu. Čtvrtá část pak popisuje subjekty této povinnosti.

Druhá kapitola se zabývá vývojem zásady prevence v rámci českého právního řádu a uvádí příklady relevantní judikatury. Je rozdělena na čtyři části, jež se zabývají občanskými zákoníky z roku 1811 (část 1), 1950 (část 2) a 1964 (část tři a čtyři). Též srovnává typickou judikaturu s analogickými případy ze zahraničí.

Kapitola třetí se dělí do tří částí a zabývá se specifiky povinnosti předcházet škodám v českém pracovním právu (část 1 a 2) a obchodním právu (část 3).

Kapitola čtvrtá se zabývá dosud neúčinným novým občanským zákoníkem, analyzuje možné problémy tohoto nového zákona vzhledem k zásadě prevence, nabízí možný způsob interpretace příslušných ustanovení a navrhuje některé drobné novelizace, které by bylo vhodné přijmout.

Pátá kapitola se dělí do dvou částí a analyzuje trestněprávní (část 1) a správní (část 2) judikaturu ovlivněnou soukromoprávní povinností předcházet škodám, jakož i mechanismy, skrze něž povinnost předcházet škodám tato veřejnoprávní odvětví ovlivňuje.

Kapitola šestá je závěrečná a shrnuje výsledky práce. Hlavní závěr práce, tj. zkoumat zásadu prevence v rámci soukromého práva a dokázat, že je nedílnou součástí soukromoprávní odpovědnosti za škodu, byl dosažen. Analyzoval jsem též zvláštní projevy této zásady v oblasti veřejného práva a navrhl metody, jež by umožnily lépe tento princip implementovat v oblasti trestního práva a správního práva trestního. Relevance povinnosti předcházet škodám pro jiné oblasti správního práva však byla vyvrácena.